

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет фізичного виховання
Кафедра теорії та методики фізичного виховання**

Затверджено
Вченою радою БДПУ
Протокол № 11
« 30 » Березня 2017 р.
Голова вченої ради, ректор

_____ І.Т. Богданов

**ПРОГРАМА
додаткової співбесіди**

Освітній ступінь: бакалавр з нормативним терміном навчання (прийом на другий (третій) курс) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Спеціальність (напрямок підготовки): 014 Середня освіта (Фізична культура)
017 Фізична культура і спорт

Бердянськ, 2017 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Зміст програми.....	5
3. Перелік питань.....	7
4. Критерії оцінювання.....	9
5. Список рекомендованої літератури.....	9

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до розділу VI «Організація і проведення конкурсу» Правил прийому на навчання до БДПУ в 2017 році для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, використовуються результати додаткової співбесіди, за результатами якої приймається протокольне рішення рекомендувати або не рекомендувати вступника до складання фахового вступного випробування.

Мета додаткової співбесіди для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавра: з'ясувати рівень наявних базових теоретичних знань вступників з метою допущення їх до фахового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

Форма вступного випробування - співбесіда.

Співбесіда проводиться відповідно до програм додаткової співбесіди для конкурсного відбору при прийомі на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які затверджуються Вченою радою БДПУ.

Вступне випробування у формі співбесіди проводять члени фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють правильність відповідей в аркуші усної відповіді (співбесіди), який по закінченню співбесіди підписується екзаменаторами та вступником.

Вступнику на співбесіді задають як найменше два питання відповідно до обраної для вступу спеціальності. Якщо члени комісії незадоволені відповідями вступнику додатково задають питання, поки не буде встановлений рівень знань абітурієнта.

Вимоги до відповіді абітурієнта

Під час співбесіди абітурієнт повинен показати:

а) чітке знання про соціально-біологічну природу людини, її потенційні фізичні можливості, способи рухової діяльності, що сприяють різнобічному інтелектуальному і фізичному розвитку та вдосконаленню;

б) вміння точно і стисло висловити свою думку в усній і письмовій формі, використовувати відповідну термінологію;

в) знати способи рухової діяльності, спрямовані на формування життєво необхідних умінь, навичок і фізичних здібностей;

г) вміння застосовувати філософські, методологічних, історично-наукові, міжпредметні та інші види знань;

д) вміння використовувати способи творчої діяльності, які обумовлюють використання знань та умінь у нестандартних умовах, самостійне складання індивідуальних програм фізичного вдосконалення.

Перелік дисциплін, що виносяться на додаткову співбесіду:

1. Фізичне виховання з методикою викладання

2. Туризм
3. Легка атлетика з методикою викладання
4. Гімнастика з методикою викладання
5. Плавання з методикою викладання
6. Спортивні ігри з методикою викладання
7. Рухливі ігри з методикою викладання
8. Історія фізичної культури
9. Загальна теорія підготовки спортсменів

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ 2.1. Основи теорії та методики фізичного виховання.

Місце фізичної культури в системі загальної культури. Фізичне виховання в системі освіти. Основні принципи системи фізичного виховання. Основні поняття теорії та методики фізичного виховання. Фізичні вправи, як основний засіб фізичного виховання, їх класифікація, системи, структура рухів і керування ними.

Розділ 2.2. Основи навчання і тренування в фізичних вправах.

Загальні принципи навчання. Характеристика методів навчання. Принципи тренування. Основні методи навчання. Загальна та спеціальна фізична підготовка та її роль в навчанні фізичним вправам. Тактична та теоретична підготовка. Морально-вольова підготовка при навчанні фізичним вправам. Особливості навчання руховим діям. Характерні ознаки рухових умінь та навичок. Фізіологічне обґрунтування формування рухових навичок, етапи формування, перенесення рухових навичок. Стабільність і пластичність навичок. Класифікація і характеристика методів навчання. Особливості використання методів у фізичному вихованні. Поняття про фізичні якості та методику їх розвитку. Фізіологічне обґрунтування здібностей (сили, швидкості, витривалості, гнучкості, спритності).

Розділ 2.3. Фізичне виховання.

Основні завдання фізичного виховання школярів. Характеристика фізіологічних та психологічних процесів при виконанні фізичних вправ учнями молодшого, середнього та старшого шкільного віку. Розвиток рухових якостей у дітей шкільного віку. Етапи формування рухових якостей. Сутність, завдання і зміст фізичного виховання учнів.

Розділ 2.4. Урок, як основна форма фізичного виховання в школі.

Структура, зміст, завдання уроку фізичного виховання. Фізичне навантаження на уроці та його дозування. Методи організації уроку фізичної культури в залежності від теми, місця проведення, підготовки учнів та ін. Оцінювання учнів. Педагогічний аналіз уроку. Планування учбової роботи. Підготовка до уроку.

Розділ 2.5. Методика викладання предмету «Фізична культура» в учбових закладах.

Аналіз діючих програм з фізичної культури у середній школі для кожного класу. Методичні рекомендації з тем: гімнастика, легка атлетика, спортивні і рухливі ігри в кожній віковій групі. Методика роботи в підготовчій та спеціальній медичних групах.

Розділ 2.6. Методика викладання в дошкільних та інших закладах освіти.

Методика розвитку основних рухових якостей людини. Особливості їх розвитку у дітей різних вікових груп. Фізкультурно-оздоровчі заходи та вимоги. Позашкільна робота з фізичного виховання. Організація і проведення змагань. Характеристика роботи ДЮСШ. Організація навчальної роботи. Планування і облік навчальної роботи.

Розділ 2.7. Фізичне виховання людини в різних вікових групах.

Медико-біологічні аспекти проблеми здоров'я людини. Вікові особливості і роль фізичної культури. Організація, структура занять та планування в оздоровчих закладах, групах. Оздоровчі програми. Сучасні технології. Лікувальна фізкультура, масаж, гігієна. Лікарський контроль та самоконтроль. Оцінка об'єктивних даних самоконтролю. Орієнтовні комплекси вправ лікувальної гімнастики при окремих захворюваннях.

Розділ 2.8. Історія фізичної культури.

Фізична культура як складова частина світової культури. Фізична культура у стародавньому світі. Фізична культура у середні віки. Фізична культура нового часу. Фізична культура новітнього часу. Міжнародний спортивний рух та його роль у зміцненні міжнародних культурних зв'язків. Фізична культура в СРСР і в Україні.

Розділ 2.9. Туризм.

Організація й проведення походів в позакласній роботі з фізичного виховання у загальноосвітній школі, таборі відпочинку, за місцем мешкання. Правила організації руху, відпочинку й поведінка в поході. Походи вихідного дня. Багатоденні походи. Вибір району подорожі та розробка маршруту. Комплектування групи. Розподіл обов'язків. Орієнтування на місцевості за картою. Орієнтування за небесними світилами. Орієнтування за місцевими предметами. Правила спортивного орієнтування.

Розділ 2.10. Легка атлетика.

Основи техніки легкоатлетичних вправ. Уявлення про систему, структуру рухів і керування ними. Навчання і тренування в видах легкої атлетики за шкільною програмою. Основи техніки ходьби та бігу. Біг на короткі та середні дистанції. Біг зі старту. Особливості бігу на повороті. Спеціальні вправи для розвитку швидкості, витривалості, спритності. Основи техніки стрибків. Стрибки у довжину способом "зігнувши ноги". Спеціальні вправи. Стрибок у висоту з розбігу способом "переступання". Метання малого м'яча з-за спини, через плече з місця і хресного кроку, з трьох кроків. Рухливі ігри з елементами легкої атлетики.

Розділ 2.11. Спортивне тренування.

Загальні і спеціальні принципи спортивного тренування. Структура тренувального процесу. Основні засоби і методи спортивного тренування. Загальна фізична підготовка спортсмена. Інтегральна підготовка, методики розвитку силових здібностей: витривалості, гнучкості, координації рухів, швидкості. Планування спортивного тренування. Періодизація та цикли підготовки в системі багаторічного тренування.

Розділ 2.12. Плавання.

Послідовність навчання способам плавання. Вправи для освоєння з водою. Рухи ногами, руками, тулубом. Спеціальні вправи. Дії рятувальників і правила безпеки на воді.

Розділ 2.13. Спортивні ігри.

Баскетбол. Методика навчання технічним та тактичним прийомам. Техніка володіння м'ячем: ловля, передача м'яча на місці, в русі, після ведення, подвійного кроку. Штрафний кидок. Підводячи та ігрові вправи для навчання ігровим прийомам. Баскетбол, як засіб фізичного виховання школярів.

Волейбол. Навчання і тренування елементів техніки волейболу. Техніка володіння м'ячем. Подачі, передача двома руками зверху, в русі, на місці, над собою. Нападаючі удари. Вправи для засвоєння. Організація та проведення уроку з волейболу у школі.

Футбол. Техніка футболу. Методика навчання і тренування. Викладання футболу на уроках фізичної культури в молодших, середніх та старших класах. Особливості методики навчання ігровим прийомам у футболі.

Розділ 2.14. Гімнастика.

Урок гімнастики і методика його проведення. Ритмічна гімнастика в системі фізичного виховання. Основи гімнастичної термінології. Методика навчання стройовим, підготовчим, вільним, акробатичним, прикладним вправам, вправам на приладах і опорним стрибкам.

Розділ 2.15. Рухливі ігри.

Форми організації рухливих ігор. Основи методики проведення рухливих ігор. Українські народні ігри в процесі фізичного виховання школярів початкових класів. Використання рухливих ігор для фізичного розвинення учнів і для технічної і тактичної підготовки у заняттях спортом.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Система фізичного виховання.
2. Основні поняття теорії та методики фізичного виховання.
3. Засоби фізичного виховання.
4. Методи фізичного виховання.
5. Рухові уміння та навички.
6. Особливості фізичного виховання школярів.
7. Особливості фізичного виховання дітей дошкільного віку.
8. Особливості фізичного виховання різних груп населення.
9. Форми фізичного виховання.

10. Характеристика уроку фізичної культури.
11. Періодизація та джерела вивчення історії фізичної культури.
12. Передумови виникнення Олімпійських ігор у Стародавній Греції.
13. Програма, зміст, учасники Олімпійських ігор.
14. Олімпійська символіка та атрибутика.
15. Параолімпійські ігри та їх значення.
16. Оздоровча цінність туристичної діяльності.
17. Види туризму.
18. Основні форми туристичної роботи.
19. Загальні положення орієнтування на місцевості.
20. Особисте спорядження учасника змагань зі спортивного туризму.
21. Методичні особливості гімнастики та її завдання.
22. Класифікація видів гімнастики.
23. Основна гімнастика як самостійний вид в програмах фізичного виховання.
24. Засоби основної гімнастики.
25. Характеристика оздоровчих видів гімнастики.
26. Характеристика навчально-розвиваючих видів гімнастики.
27. Характеристика спортивних видів гімнастики.
28. Гімнастика як навчально-педагогічна дисципліна.
29. Характеристика загальнорозвиваючих вправ.
30. Характеристика та призначення акробатичних вправ.
31. Загальна методична схема навчання легкоатлетичним видам.
32. Техніка бігу на короткі дистанції
33. Класифікація легкоатлетичних вправ.
34. Правила проведення змагань з естафетного бігу 4x100 м.
35. Техніка стрибка у довжину способом “зігнувши ноги”.
36. Етапи річного циклу спортивного тренування.
37. Види підготовки спортсменів.
38. Сучасне уявлення про спортивне тренування.
39. Організація та проведення змагань.
40. Технічна підготовка спортсменів.
41. Правила безпеки при купанні та заняттях плаванням.
42. Комплектування груп для навчання плаванню.
43. Засоби навчання – вправи по засвоєнню з водним середовищем.
44. Задачі і етапи навчання плаванню.
45. Основні способи плавання.
46. Характеристика гри в баскетбол.
47. Характеристика гри в футбол.
48. Характеристика гри в волейбол.
49. Рухливі ігри в системі фізичного виховання.
50. Методика проведення рухливих ігор.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступнику на співбесіді задають як найменше два питання відповідно до обраної для вступу спеціальності. Якщо члени комісії незадоволені відповідями вступнику додатково задають питання, поки не буде встановлений рівень знань абітурієнта. За згодою членів комісії знання абітурієнта, які він показує на співбесіді можуть бути оцінені як незадовільні, задовільні, добрі, відмінні.

Якщо вступник розкриває питання на 0...25 % – оцінка «незадовільно»; на 26...50 % – «задовільно»; на 51...75 % – «добре»; на 76...100 % – «відмінно».

Якщо вступник отримав оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», то його рекомендують до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін.

Якщо вступник отримав оцінку «незадовільно», то його не рекомендують до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення.

Особи, які за наслідками співбесіди не рекомендовані до складання фахового вступного випробування з фундаментальних і спеціальних дисциплін, відсторонюються від участі в конкурсному відборі при прийомі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания. / Т.Ю.Круцевич. – К., 1999. – 230 с.

2. Романенко В.А. Двигательные способности человека. / В.А.Романенко Донецк : “Новый мир”, УКЦентр, 1999.-336 с.

3. Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта. / Ж.К.Холодов, В.С.Кузнецов. [Учебное пособие для студентов высших учебных заведений]. – М.: Издательский центр “Академия”, 2000. – 480 с.

4. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. / Б.М.Шиян. Частина I. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 248 с.

5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. / Б.М.Шиян. Частина II. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 248 с.

6. Теория и методика физического воспитания : учебник [для студентов вузов физического воспитания и спорта] : в 2-х т. / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К., 2003. – Т. 1. – 2003. – 424 с.

7. Кушнірюк С.Г. Основи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів. / С.Г. Кушнірюк - Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2013. – 288 с.

8. Кушнірюк С.Г. Спортивно-педагогічне вдосконалення: гандбол: підручник для студ. ВНЗ фіз. вих., спорту і здоров'я людини. / С.Г. Кушнірюк, В.М. Осіпов. - Бердянськ: ФОП Ткачук О.В., 2014. – 288 с.

9. Менхин Ю.В., Менхин А.В. Оздоровительная гимнастика: теория и методика. / Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 384 с.

10. Осіпов В.М. Види оздоровчо- рекреаційної рухової активності. / В.М.Осіпов. - Ужгород: ФОП Бреза А.Е., 2013. – 274 с.

